

Risicofactoren

Risicofactoren zijn omstandigheden of gebeurtenissen die iemand extra kwetsbaar kunnen maken voor huiselijk geweld. Wetenschappelijk onderzoek laat zien dat deze factoren het risico op geweld in een gezin kunnen vergroten. Door goed te letten op deze factoren kun je beter begrijpen wat er speelt in een gezin of bij een persoon waar je je zorgen over maakt. Ook geven ze aanknopingspunten om in gesprek te gaan, passende hulp te bieden en samen te werken aan het verminderen van stress en spanningen. Risicofactoren kunnen zowel bij de pleger als bij het slachtoffer aanwezig zijn.

Risicofactoren bij ouder(s) en kind

- Psychische problemen; stoornissen zoals (postnatale) depressie, angst, en persoonlijkheidsproblematiek
- Cognitieve problemen; licht verstandelijke beperking (LVB), niet aangeboren hersenletsel (NAH)
- Lichamelijke problemen; chronische of langdurige ziekte, afgenomen belastbaarheid en vermoeidheidsproblematiek
- Kinderen; vroeggeboorte of laag geboortegewicht, zorg intensieve kinderen, huilbaby in gezin, gedragsproblematiek, (licht) verstandelijke beperking, beperkte sociale vaardigheden (van het kind), verstoorde hechting
- Verslaving; alcohol- en drugsgebruik (tijdens de zwangerschap)
- Financiële problemen; armoede, schulden, financiële afhankelijkheid, werkloosheid, baanverlies
- Huisvestingsproblematiek; dreigende uithuiszetting, niet passende of slechte huisvesting, vaak verhuizen
- Onzekere of afhankelijke verblijfsstatus
- Sociale factoren; klein sociaal netwerk, geen steunend netwerk, isolatie, gesloten gemeenschap
- Stereotype en traditionele ideeën over rolpatronen, gender en identiteit; risico op besnijdenis, genitale verminking, uithuwelijking, niet accepteren van LHBTIQA+ identiteit
- Leeftijd ouder(s); tienerouder of –moederschap
- Ongewenste/ongeplande zwangerschap; zwangerschap na verkrachting, één van de ouders is uit beeld omdat de zwangerschap ongewenst was
- Voorgeschiedenis en gezin van herkomst; eerdere ervaringen met huiselijk geweld of kindermishandeling, hechtingsproblematiek, criminele antecedenten, opgroeien in een omgeving waar geweld wordt gebruikt, eerder sprake van huiselijk geweld, OTS of betrokkenheid Veilig Thuis in gezin
- Gezins-veranderde factoren en ingrijpende gebeurtenissen; zwangerschap, ziekte, complexe scheiding, overlijden
- Gezinssamenstelling; jong ouderschap, eenoudergezinnen, gezinnen met meer dan vier kinderen, samengestelde gezinnen

- Kind; vroeggeboorte of laag geboortegewicht, zorg intensieve kinderen, gedragsproblematiek, huilbaby, verstoorde hechting
- Ouder(s) geeft (geven) aan moeite te hebben met de opvoeding van (een van de) andere kinderen
- Verschillen in opvattingen tussen ouders over de opvoeding van kinderen

Beschermingsfactoren

Beschermingsfactoren zijn omstandigheden of gebeurtenissen die het risico op kindermishandeling en huiselijk geweld (kunnen) verkleinen. Daarnaast verminderen beschermende factoren de impact van ingrijpende levensgebeurtenissen en ondersteunen en versterken zij het herstelproces. Beschermingsfactoren zijn zowel factoren die door wetenschappelijk onderzoek zijn aangetoond, als door gefundeerde kennis uit de praktijk in beeld gebracht. Het is belangrijk om met mensen in gesprek te gaan over beschermingsfactoren. Zij kunnen bijdragen aan de veiligheid. En zij kunnen positief bijdragen aan het herstel van mensen. Beschermingsfactoren kunnen zowel aanwezig zijn bij slachtoffers als plegers als het (gezin-)systeem.

- Ouder(s) hebben gevoel van competentie en/of draagkracht
- Positief zelfbeeld van de ouders
- Ondersteunend netwerk (voor jongeren; peergroup, bijbaan, vereniging)
- Ouder(s) kunnen eigen negatieve jeugdervaringen hanteren
- Positieve jeugdervaringen van ouders
- Ouder(s) kunnen steun vragen en daarvan profiteren
- Ouder(s) zijn emotioneel beschikbaar Er is een bepaalde mate van flexibiliteit in het gezin
- Ouder is bereid en in staat om hulp te accepteren en te veranderen
- Ouder(s)/pleger/partner zijn bereid tot openheid en hulpverlening